

ARKIV. OS. 109/13.7.2006

M

KUUSAMO 266

1000 00 6063

Kohteen nimi:	Likalahti E
Määrittely ja mj-luokka:	Kivikautinen asuinpaikka. II.
Peruskartta:	4613 05 JUUMA
Koordinaatit:	a) p = 7354 096, i = 3608 256 (x = n. 7352 14, y = n. 4473 43) alueen koillisin havaintokohta d) p = 7354 028, i = 3608 093 (x = n. 7352 07, y = n. 4473 28) alueen lounaisin havaintokohta
Kylä ja alue:	Virrankylä, Alajuuma
Tila:	1) Koppeloharju 101:3 ja 2) Päivärinta 22:17 sekä lohkotilat 22:7 - 9
Omistaja :	1) Sauli Alajuuma 2) Jorma Alajuuma

Kohde sijaitsee Kuusamon kirkosta n. 35 km pohjoiskoilliseen Alajuumajärven kaakkoisosassa oleva Likalahden itärannalla. Lahden kaakkoisrannalla on kapea, kymmenisen metriä leveä niemimäinen rannansuuntainen hiekkaharjanne, jonka selkä kumpuilee jonkin verran. Koillisessa harjanne yhtyy itäpuolisiin kankaisiin, lounaassa harjanteen pää laskee ja yhtyy rantasuohon. Harjanteella on pituutta runsaat 200 metriä. Harjanteen kaakkoispuolella on suolahdelma, joka idässä rajaantuu korkeamman kankaan laitaan ja etelässä pieneen kapeaan harjanteeseen, jonka eteläpuolella on Mustalampi.

Likalahden rannalla olevalta kapealta harjanteelta tavattiin kivikautistyyppiseen asuinpaikkaan viittaavia havaintoja peräti neljästä kohtaa:

a) p = 7354 096, i = 3608 256 (x = n. 7352 14, y = n. 4473 43) kohdassa on harjanteen poikki kaivettu 4 – 5 metriä leveä kaivanto polkua tai ajouraa varten. Kaivannon reunoilta tavattiin kolme kvartsi-iskosta, jotka jätettiin paikoilleen. Lisäksi paikalla oli jokunen palanut kivi. Palanutta kiveä oli myös kaivannon itäpuolisen männyn juurella, jonka eteläpuolella oli myös epämääräinen pieni kuopanne. Näiden viereen tehdystä koekuopasta, n. 5 m kaivannon reunasta, tavattiin palanutta kiveä.

b) p = 7354 075, i = 3608 202 (x = n. 7352 12, y = n. 4473 38) kohdassa havaittiin harjannetta kulkevan polun eteläpuolella, loivassa harjanteen selän alanteessa, useiden palaneiden kivien keskittymä, josta ei kuitenkaan tavattu kvartsia. Keskittymän eteläpuolella on puunkaadon kanto. Kohta sijaitsee n. 17 metriä itään lännemmästä harjanteen poikki viistosti kulkevan ajourakaivannon (samantapainen kuin em. kohdan yhteydessä, molemmat ovat kartoissa merkityn polun kohdalla) itäreunasta.

c) p = 7354 043, i = 3608 110 (x = n. 7352 09, y = n. 4473 30) kohdassa havaittiin polulla kvartsi-iskos ja palanut kivi. Paikalle tehtiin koekuoppa (n. 40 x 40 cm), jossa paljastui tusinan verran kvartsi-iskoksia ja palaneita kiviä. Koekuoppa sijaitsee n. 7 – 8 metriä luoteessa olevasta rajakivistä kaakkoon ja 6 - 7 metriä rantapenkan alla olevasta rautapyykistä (no. 17) lähes kohtisuoraan rannasta tasaisella kapeahkolla harjanteen selällä. Pari yksittäistä iskosta oli myös puolenkymmentä metriä koekuopasta länteen.

d) p = 7354 028, i = 3608 093 (x = n. 7352 07, y = n. 4473 28) kohdassa havaittiin polulla pari kvartsi-iskosta. Koekuoppaa ei tehty.

Tehtyjen havaintojen perusteella harjannetta voidaan pitää yhtenäisenä kivikautistyyppisenä asuinpaikkana. Harjanteen paikoittainen kumpuilu ja harjanteen selkätasanteen vaihteleva leveys lienevät vaikuttaneet asuttujen kohtien valintaan. Kohdetta voisi hyvinkin luonnehtia pesäkkeelliseksi. On huomattava, että mainitut koordinaatit osoittavat vain tehtyjen havaintojen

sijaintia, sitäkin n. 10 metrin tarkkuudella. Asuinpaikan intensiteetti voi vaihdella alueen sisälläkin suuresti, lisäksi sen äärirajat voivat ulottua koillisessa ja luoteessa ilmoitettuja havaintopaikkoja hieman ulommas.

Kohde tarkastettu 7.6.2006 Alajuurman kaava-alueen tarkastuksen yhteydessä.

Aiemmat tutkimukset: -

Löydöt: KM 35908:1-2 kvartsiydin ja iskoksia

Diat (Pohjois-Pohjanmaan museon kuva-arkisto):

- di 6942:1 Kuusamo 266 Likalahti E, asuinpaikan koillisin havaintokohta, eteläkaakosta.
- di 6942:2 Kuusamo 266 Likalahti E, asuinpaikan koillisin havaintokohta, itäkoillisesta.
- di 6942:3 Kuusamo 266 Likalahti E, asuinpaikan toiseksi koillisin havainto, lounaasta.
- di 6942:4 Kuusamo 266 Likalahti E, asuinpaikan toiseksi lounaisin havaintokohta, idästä.

Kartta: Peruskarttaote 4613 05 JUUMA

Oulussa 21.8.2006

Mika Sarkkinen
tutkija, PPM

KUUSAMO 266 Likalahki F

Karttarunkona stereokartoitus Aviograph B8-kojeella 1:10 000. Ilmakuvaus 1985.

PK 4613 05 JUUMA